

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 318325 23 Rev
Banjaluka, 13.03.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Gorjana Popadić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Biljana Majkić Marinković kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, Fond ..., B., protiv tuženih G.T. d.o.o. B., zastupanog po punomoćniku, K.S., advokatu iz Banjaluke i R.B. iz B., zastupanog po punomoćniku, O.A., advokatu iz B., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog, R.B. protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 318325 22 Gž od 12.04.2023. godine, na sjednici održanoj dana 13.03.2024. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 318325 22 Gž od 12.04.2023. godine preinačava i sudi:

Žalba tuženog, R.B. se usvaja, presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 318325 19 P od 16.09.2022. godine preinačava tako, što se zahtjev tužioca u odnosu na tuženog R.B., odbija.

Obavezuje se tužilac da tuženom R.B. naknadi troškove postupka u iznosu od 3.071,20 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 318325 19 P od 16.09.2022. godine obavezani su tuženi da tužiocu solidarno isplate naknadu štete na ime isplaćenih iznosa penzije sa zakonskom zateznom kamatom na način поближе opisan u presudi. Istom presudom tuženi su obavezani da tužiocu solidarno naknade buduću štetu u iznosu od 47.610,01 KM, na način поближе opisan u presudi.

Tuženi su obavezani da tužiocu naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 1.350,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 318325 22 Gž od 12.04.2023. godine žalbe tuženih su djelimično usvojene, te prvostepena presuda preinačena, tako što je odbijen zahtjev tužioca na ime buduće štete u iznosu od 47.610,01 KM, dok su u preostalom dijelu, žalbe tuženih odbijene i prvostepena presuda potvrđena.

Tuženi su obavezani da tužiocu naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 607,05 KM umjesto 1.350,00 KM.

Tužilac je obavezan da tuženim naknadi troškove žalbenog postupka i to, tuženom, G.T. d.o.o. B. u iznosu od 1273,93 KM, a tuženom, R.B. u iznosu od 844,58 KM.

Tuženi, R.B. revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i odbije zahtjev u odnosu na njega.

Odgovor na reviziju nije dat.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca da mu tuženi, shodno odredbama člana 164. Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju, naknade štetu na ime isplaćene porodične penzije D.A. za period od 01.12.2016. do 30.11.2021. godine u ukupnom iznosu od 38.999,21 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dospijeca svakog pojedinačnog mjesečnog iznosa do konačne isplate.

Predmetom spora je i zahtjev tužioca da mu tuženi naknade buduću štetu u ukupnom iznosu od 47.610,01 KM.

Ovako postavljen zahtjev tužilac zasniva na tvrdnjama, da je njihov osiguranik, M. D. poginuo kao radnik tuženog, G.T., tako što je stradao u saobraćajnoj nesreći koju je izazvao tuženi, R.B., takođe radnik G.T., zbog čega je R.B. pravosnažno osuđen presudom Osnovnog suda u Derventi broj 84 0 K 052881 17 K od 24.11.2017. godine, koja je u dijelu sankcije preinačena presudom Okružnog suda u Doboju broj 84 0 K 0052881 18 Kž od 16.02.2018. godine.

Po provedenom postupku, prvostepeni sud je utvrdio: da se 4.3.2016. godine dogodila saobraćajna nesreća koju je skrivio R.B., radnik G.T. d.o.o. B., kojom prilikom je poginuo M.D., takođe radnik G.T.; da je presudom Osnovnog suda u Derventi broj 84 0 K 052881 17 K od 24.11.2017. godine R.B. oglašen krivim što je dana 4.3.2016. godine izazvao saobraćajnu nezgodu na način pobliže opisan u presudi, čime je iz nehata, kao učesnik u saobraćaju, ne pridržavajući se saobraćajnih propisa, ugrozio javni saobraćaj i doveo u opasnost život ljudi, usljed čega je nastupila smrt jednog lica, počinivši krivično djelo iz člana 410. stav 3. u vezi sa stavom 2. Krivičnog zakona Republike Srpske, te mu izrečena novčana kazna u iznosu od 15.000,00 KM; da je presudom Okružnog suda u Doboju broj 84 0 K 0052881 18 Kž od 16.02.2018. godine uvažena žalba okružnog javnog tužioca i prvostepena presuda preinačena u pogledu odluke o krivičnoj sankciji tako što je optuženom R.B. izrečena kazna zatvora u trajanju od 9 mjeseci; da je usljed smrti M.D., koji je poginuo u navedenoj saobraćajnoj nezgodi, tužilac priznao pravo na porodičnu penziju njegovom sinu D.A., te mu na ime porodične penzije u periodu od 1.12.2016. do 30.11.2021. godine isplatio 38.999,21 KM; da je nakon što je ishodaena pravosnažna presuda u krivičnom postupku u odnosu na tuženog R.B., tužilac podnio predmetnu tužbu.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja, prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev iz tužbe osnovan, pa je s pozivom na odredbe člana 164. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda u pogledu zahtjeva iz tužbe kojim je tužilac tražio naknadu obične štete, ali ne i zaključak tog suda u pogledu zahtjeva tužioca na ime buduće štete, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizilazi, da je parnični sud u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti vezan za pravosnažnu presudu ishodaenu u krivičnom postupku, shodno odredbama člana 12 stav 3 Zakona o parničnom postupku.

Kako je presudom Osnovnog suda u Derventi 84 0 K 052881 17 K od 24.11.2017. godine, a koja je preinačena presudom Okružnog suda u Doboju broj 84 0 K 0052881 18 Kž od 16.2.2018. godine, tuženi R.B. oglašen krivim što je iz nehata izazvao saobraćajnu nezgodu, na način pobliže opisan u presudi, u kojoj je poginuo M.D., te time počinio krivično djelo iz člana 410. stav 3. u vezi sa stavom 2. Krivičnog zakona Republike Srpske, za šta mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 9 mjeseci, drugostepeni sud je zaključio, da su tuženi solidarno odgovorni za štetu pričinjenu tužiocu u smislu odredaba člana 164. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te stoga obavezao tužene da tužiocu naknade običnu štetu na način pobliže opisan u presudi.

Cijeneći da je zahtjev za buduću štetu preuranjen, drugostepeni sud je u tom dijelu, povodom žalbi tuženih, preinačio odluku prvostepenog suda i odbio zahtjev.

Odluka drugostepenog suda nije pravilna.

Naime, odredbama člana 164. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. glasnik RS" broj 134/11, 82/13, 96/13, 103/15, 111/21, 15/22 i 132/22) je propisano, da je Fond obavezan da traži naknadu štete od lica koje je prouzrokovalo invalidnost ili smrt osiguranika (stav 1.).

Ako je lice iz stava 1. navedenog člana radnik i ako je štetu prouzrokovalo u vezi sa radom, za štetu odgovara poslodavac kod kojeg se radnik nalazi u radnom odnosu (stav 2.).

Radnik je odgovoran za štetu koju je prouzrokovao namjerno ili iz krajnje nepažnje (stav 3.).

Odgovornost za štetu iz stava 2. i 3. ovoga člana je solidarna (stav 4.).

Nije sporno, da je saobraćajnu nezgodu skrivio R.B., radnik G.T. d.o.o. B., u kojoj saobraćajnoj nezgodi je poginuo D.M., takođe radnik G.T. d.o.o. B., te da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Derventi broj 84 0 K 052881 17 K od 24.11.2017. godine, koja je u dijelu sankcije preinačena presudom Okružnog suda u Doboju broj 84 0 K 0052881 18 Kž od 16.02.2018. godine, R.B. oglašen krivim za saobraćajnu nezgodu koju je izazvao iz nehata, na način pobliže opisan u presudi, za šta mu je izrečena kazna zatvora.

Pravilno nalazi drugostepeni sud da je shodno odredbama člana 12. stav 3. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP) sud u parničnom postupku, u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti učinioca, vezan za pravosnažnu presudu krivičnog suda kojom se optuženi oglašava krivim.

Kako je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Derventi broj 84 0 K 052881 17 K od 24.11.2017. godine, koja je u dijelu sankcije preinačena presudom Okružnog suda u Doboju broj 84 0 K 0052881 18 Kž od 16.02.2018. godine, R.B. oglašen krivim za saobraćajnu nezgodu koju je izazvao iz nehata, na način pobliže opisan u presudi, ovaj sud nalazi, da nije pravilan stav drugostepenog suda, da je tuženi, R.B., odgovoran za štetu pričinjenu tužiocu, u smislu odredaba člana 164. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koja se ogleda u isplaćenim penzijama sinu poginulog M.D. za period od 01.12.2016. do 30.11.2021. godine. Ovo stoga, što nehat podrazumjeva nedostatak obične nepažnje, za razliku od krajnje nepažnje, kao uslova za odgovornost tuženog, R.B., koja podrazumjeva veći stepen nepažnje od obične, te koja se radi toga vrlo često naziva grubom nepažnjom.

Kod takvog stanja stvari, neprihvatljiv je stav drugostepenog suda, da je tuženi, R.B. odgovoran za štetu pričinjenu tužiocu, u smislu odredaba člana 164. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koja se ogleda u isplaćenim penzijama sinu poginulog M.D. za period

od 01.12.2016. do 30.11.2021. godine, jer da je u pravosnažno okončanom krivičnom postupku oglašen krivim za saobraćajnu nezgodu koju je izazvao iz nehata.

Kako je ovaj sud, shodno odredbama člana 12. stav 3. ZPP, u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti učinioca, vezan za pravosnažnu presudu krivičnog suda kojom se optuženi oglašava krivim, to nije bilo mjesta, u ovom postupku utvrđivati, da li je tuženi, R.B. izazvao saobraćajnu nezgodu iz krajnje nepažnje, jer je u pravosnažno okončanom krivičnom postupku oglašen krivim za saobraćajnu nezgodu koju je izazvao iz nehata.

Slijedom datih razloga, ovaj sud je usvojio reviziju tuženog, R.B., te shodno odredbama člana 250. stav 1. ZPP-a, preinačio odluku drugostepenog suda u dijelu kojim je R.B. obavezan da tužiocu naknadi običnu štetu i troškove postupka, te sudio kao u stavu 1. izreke ove presude.

Preinačavajući odluku drugostepenog suda, ovaj sud je shodno odredbama člana 397. stav 2. ZPP-a odlučio o troškovima parničnog postupka. Tuženog, R.B. je zastupao advokat, pa mu pripada naknada nužnih i neophodnih troškova, u visini Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 68/05).

Tuženi, R.B. je tražio troškove sastava žalbe i revizije u iznosu od po 1.535,60 KM, što je ovaj sud cijenio osnovanim, pa je shodno tome donio odluku kao u stavu drugom izreke ove presude.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić